

Posudek oponenta práce

JANATOVÁ, Adéla. *Další vzdělávání pedagogických pracovníků jako latentní prevence syndromu vyhoření*. Praha, 2021. 70 s., 2 přílohy. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Katedra andragogiky a personálního řízení. Vedoucí práce: doc. PhDr. Helena Zášková, CSc.

1. Obsah a struktura práce

Téma práce odpovídá odbornému zaměření katedry a jeho aktuálnost je podtržena současnou situací, kdy vlivem epidemiologické krize probíhá vyučování ve školách distančně online s využitím různých aplikací umožňujících interakci mezi učiteli a žáky. Cílem práce je hledání odpovědi na otázku, zda účast na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků má vztah k výskytu projevů syndromu vyhoření ve smyslu jejich redukce a tedy zda další vzdělávání funguje jako jistá forma prevence tohoto nežádoucího syndromu. Text začíná kapitolou o syndromu vyhoření, následuje kapitola o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků. Kromě cílů a trhu dalšího vzdělávání (zejména s akcentem na Liberecký kraj) je pojednáno o vzdělávání pedagogických pracovníků jako faktoru prevence syndromu vyhoření. Ve třetí kapitole autorka píše o legislativním ukotvení dalšího vzdělávání. O realizovaném empirickém výzkumu pojednává kapitola 4. Využit byl dotazník vlastní konstrukce, který zahrnuje otázky o informovanosti a projevech syndromu vyhoření a otázky vztahující se k obsahu a účasti na dalším vzdělávání. Práce obsahuje dvě přílohy, kterými jsou dvě verze použitého dotazníku (liší se jenom nepatrně). Rozsah textu odpovídá požadavkům kladeným na tento typ prací. Struktura práce je logická.

2. Odborná úroveň

Cíle práce navazují na teoretické zpracování tématu. V teoretické části prokazuje autorka orientovanost v oblastech svého zájmu (syndrom vyhoření, další vzdělávání pedagogických pracovníků). Pozitivní je, že kapitola týkající se syndromu vyhoření není psána obecně, nýbrž právě s ohledem k výskytu tohoto jevu v učitelské profesi. Výzkum, jehož design byl jednoduchý, měl podobu dotazníkového šetření. Některé otázky v dotazníku mohly působit sugestivně (začínající spojením „myslíte si“). Větším nedostatkem je to, že žádná z otázek se bezprostředně netýká zkušeností s konkrétními projevy syndromu vyhoření. Respondenti jsou jen obecně dotazováni, zda na sobě nepozorovali příznaky syndromu vyhoření. Bylo by podnětné dát do vztahu obecné konstatování s výpověďmi o konkrétních příznacích a následně také s mírou účasti na dalším vzdělávání. Omezením výzkumu je dále malý rozsah výzkumného souboru (45 osob). Z oslovených pedagogů Libereckého kraje se zúčastnila třetina. Formulace první hypotézy je neobratná, mohla být raději v podobě: Pedagogové, kteří se méně často účastní dalšího vzdělávání, jsou více ohroženi syndromem vyhoření ve srovnání s respondenty, kteří se dalšího vzdělávání zúčastňují ve větším rozsahu. Zpracování dat je provedeno deskriptivní i testovací statistikou, přičemž byly vhodně využity chí kvadrát testy. Zhodnocení platnosti hypotéz je adekvátní. V diskusi autorka srovnává dosažené výsledky se zjištěními z jiných výzkumů uskutečněných v ČR. Lze konstatovat, že cíl práce byl splněn, přínos vidím v tom, že výsledky šetření poukazují na existenci propojenosti dalšího vzdělávání a prevence výskytu syndromu vyhoření u pedagogů. Hlubší a propracovanější prozkoumání jejich vztahů může být tématem dalších výzkumů.

3. Práce s literaturou

Práce s literaturou je v souladu s očekáváními pro kvalifikační práce. Autorka se opírá o relevantní zdroje, převážně domácí doplněné o některé zahraniční. Text je psán v souladu s platnou bibliografickou normou.

4. Grafické zpracování

Grafická podoba textu je celkem přehledná, co se týče úpravy stránek. Tabulky jsou zpracovány adekvátně, jejich názvy odpovídají obsahu.

5. Jazyková úroveň

Jazykovou úroveň práce hodnotím celkem pozitivně. Autorka používá vhodné odborné termíny a pojmy. Korektura textu je odpovídající, vyskytují se jen občasné chyby (ve stylistice, případně chybějící slova).

6. Podněty k rozpravě

1. Zobecnitelnost zjištění je omezena malým rozsahem výzkumného souboru, mají přesto výsledky získané na vzorku pedagogů Libereckého kraje určitou výpovědní hodnotu pro celou Českou republiku?
2. Čím je zdůvodněno zařazení ručních prací nebo kreativních aktivit mezi pasivní aktivity zaměřené na prevenci syndromu vyhoření?

7. Závěrečné hodnocení práce

Práci celkově akceptuji. Studentka osvědčila dobrou teoretickou znalost zkoumané problematiky. Prokázala způsobilosti připravit, realizovat a zhodnotit empirický výzkum v dané oblasti studia. Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě. Navrhuji hodnocení velmi dobře.

V Praze dne 27. 1. 2021

doc. PhDr. František Baumgartner, CSc.